

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.07.1988, sp. zn. 9 Co 57/88, ECLI:CZ:NS:1988:9.CO.57.1988.1

Číslo: 34/1990

Právní věta: Za cestu do zamestnania treba pre účely dôchodkového zabezpečenia /1/ považovať každú cestu pracovníka na jeho pracovisko ako na jej bezprostredný cieľ, a to odvtedy, akonáhle táto cesta nadobudla uvedenú povahu.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.07.1988

Spisová značka: 9 Co 57/88

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Sociální zabezpečení

Předpisy: 100/1988 Sb. § 19

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 34

Za cestu do zamestnania treba pre účely dôchodkového zabezpečenia 1) považovať každú cestu pracovníka na jeho pracovisko ako na jej bezprostredný cieľ, a to odvtedy, akonáhle táto cesta nadobudla uvedenú povahu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 7. 1988, [9 Co 57/88](#))

Bývalý Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave svojím rozhodnutím zamietol žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že úraz, ktorý navrhovateľka utrpela 21. 11. 1984 a následkom ktorého je invalidná, nie je pracovným úrazom, lebo sa stal na ceste do zamestnania, ktorú podstatne prerušila.

Mestský súd v Bratislave na návrh navrhovateľky zrušil toto rozhodnutie Úradu dôchodkového zabezpečenia a vyslovil, že navrhovateľke patrí invalidný dôchodok zvýšený podľa ustanovenia § 31 zákona č. 121/1975 Zb. /2/, lebo invalidnou sa stala následkom úrazu utrpeného 21. 11. 1984 na ceste do zamestnania. Uviedol, že úmysel navrhovateľky, keď 21. 11. 1984 vyšla z bytu dcéry, bol ísť priamo do zamestnania a cestu neprerušovať z príčin nesúvisiacich so zamestnaním.

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave sa odvolal proti uzneseniu uvedeného súdu, žiadal ho

zmeniť a preskúmané rozhodnutie potvrdiť. Uviedol, že cestou do zamestnania treba rozumieť obvyklú cestu z bytu, t. j. z miesta trvalého bydliska na pracovisko a z pracoviska do tohto bytu. Navrhovateľka 21. 11. 1984 išlo do zamestnania z bytu dcéry, čo treba považovať za podstatné prerušenie obvyklej cesty do zamestnania. Nejde tedy o pracovný úraz a navrhovateľke invalidný dôchodok nepatrí.

Navrhovateľka žiadala uvedené uznesenie súdu potvrdiť z dôvodov v ňom uvedených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie a svojím uznesením potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie Mestského súdu v Bratislave.

Z odôvodnenia:

Navrhovateľka žiadosťou z 21. 10. 1984 požiadala o starobný dôchodok. Úrad dôchodkového zabezpečenia od 25. 6. 1984 starobný dôchodok navrhovateľke priznal a vyplácal. Žiadosťou došlo príslušnému obvodnému národnému výboru 18. 12. 1984 uplatnila navrhovateľka nárok na invalidný dôchodok; túto žiadosť Úrad svojím rozhodnutím z 24. 1. 1988 zamietol.

Vzhľadom na žiadosť navrhovateľka o obsah preskúmaného rozhodnutia bolo treba posúdiť, či navrhovateľke patrí naďalej starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok zvýšený podľa ustanovenia § 31 zákona č. 121/1975 Zb. 2) . Navrhovateľka splnila podmienky nároku na starobný dôchodok; za tohto stavu, vzhľadom na ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 121/1975 Zb. /3/, by nárok na invalidný dôchodok mala navrhovateľka len za predpokladu, že je úplne invalidná a že úplná invalidita vznikla v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom.

V danom prípade sa súd prvého stupňa z uvedených hľadísk vecou zaoberal. Zisťoval, či navrhovateľka úraz utrpela, či sa jej tento stal pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, prípadne za okolností uvedených v ustanovení § 27 ods. 1 písm. a) až e) zákona č. 121/1975 Zb. /4/

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka pracovala ako spojovateľka v hoteli, a to aj 20. 11. 1984, kedy pracovnú smenu odpracovala. Do práce mala znovu nastúpiť budúci deň, tj. 21. 11. 1984, na rannú smenu. Rovnako bolo preukázané, že po skončení služby 20. 11. 1984 navrhovateľka odišla zo zamestnania do bytu svojej dcéry, ktorej okrem iného pomáhala v starostlivosti o dieťa (v uvedený deň aj z dôvodu prípravy navrhovateľky na liečenie. Na druhý deň 21. 11. 1984 navrhovateľka odchádzala do zamestnania z bytu dcéry a na nástupnej zastávke autobusu utrpela úraz.

Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 písm. a) zákona č. 121/1975 Zb. /5/ rovnaké nároky ako pri pracovnom úraze má aj pracujúci, ktorý utrpel úraz cestou do zamestnania a späť, ak ju podstatne neprerušil za príčin nesúvisiacich so zamestnaním.

Z dôvodov zamietajúceho rozhodnutia Úradu dôchodkového zabezpečenia v Bratislave z 24. 11. 1986, z jeho vyjadrení ako aj dôvod jeho odvolania vyplýva, že za pracovný úraz pri ceste do zamestnania (a zo zamestnania) považoval len taký úraz, ktorý sa stal na ceste z vlastného bytu (a do vlastného bytu); navrhovateľka však utrpela úraz na ceste z bytu dcéry do zamestnania.

Ustanovenie § 27 ods. 1 písm. a) zákona č. 121/1975 Zb. /5/ neurčuje u pracovného úrazu (úrazu na roveň mu postaveného), utrpeného cestou do zamestnania a späť, že by muselo ísť o cestu začatú z miesta bydliska alebo priamo z bytu pracujúceho. Uvedené ustanovenie a ani vykonávajúce predpisy takéto obmedzenie (vymedzenie) neobsahujú. Stanovuje iba to, že cestu do zamestnania a späť nemôže pracujúci podstatne prerušiť z dôvodov nesúvisiacich so zamestnaním. Nemožno preto určovať ako ďalšiu podmienku, že cesta do zamestnania by musela byť začatá z bydliska alebo z bytu pracujúceho. Za cestu do zamestnania v zmysle uvedeného ustanovenia treba preto považovať každú

cestu uskutočnenú za účelom dostavenia sa na pracovisko (ako bezprostredný cieľ), a to od okamihu, kedy cesta pracujúceho takýto charakter nadobudla. V opačnom prípade úrazu, ktorý ho postihol cestou do zamestnania. Z tohto hľadiska nie je teda rozhodujúce, že navrhovateľka nastúpila cestu do zamestnania z bytu dcéry.

Cestu do práce začala totiž už odchodom z bytu dcéry, pretože jej priamym a bezprostredným cieľom bolo dostať sa bez prerušovania na pracovisko za účelom nastúpenia do smeny jej určenej. Preto nemožno súdu prvého stupňa vyčítať, že rozhodol nesprávne a že sa riadil nesprávnym právnym názorom, ak úraz navrhovateľky z 21. 11. 1984 považoval za úraz utrpený cestou do zamestnania (porov. aj rozhodnutie pod č. 5/1973 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk).

Súd prvého stupňa si po zistení, že navrhovateľka utrpela úraz cestou do zamestnania, vyžiadala znalecký posudok na otázku, aké následky na zdravotnom stave navrhovateľky mal zistený úrazový dej a ako ovplyvnil úplnú invaliditu. Podľa znaleckého posudku Posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Národného výboru hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy z 5. 2. 1988 navrhovateľka bola úplne invalidná v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb., pričom táto úplná invalidita bola následkom úrazu utrpeného 21. 11. 1984.

V dôsledku toho sa odvolací súd nestotožnil s dôvodmi odvolania a nevyhovel žiadosti Úradu dôchodkového zabezpečenia o zmenu uznesenie súdu prvého stupňa. Aj podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka je úplne invalidná na následky pracovného úrazu a patrí jej dôchodok zvýšený (§ 31 zákona č. 121/1975 Zb. /6/). Z tohto dôvodu uznesenie uvedeného súdu potvrdil.

Poznámky pod čiarou:

- 1) Porov. § 19 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.
- 2) teraz podľa ustanovenia § 30 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb.
- 3) Porov. teraz § 29 ods. 1 zákona č. 100/1977 Zb.
- 4) Porov. teraz § 19 zákona č. 100/1988 Zb.
- 5) Porov. teraz § 19 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb.
- 6) Porov. teraz § 30 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb.